

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVII. ÉVFOLYAM

3. SZÁM

1982. MÁRCIUS

1982. MAR 24

ÁRA: 1.50 FORINT

KÖSZÖNTJÜK ÁPRILIS 4-ÉT

A posta szellemi felújítása a fiatalok és idősebbek együttes feladata

A Posta-vezérigazgatóság tanácstermében tartották meg február 27-én a postás fiatalok országos parlamentjét. Részt vett a tanácskozáson Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter, Dávoti István, a SZOT ifjúsági bizottságának vezetője, Barabás János, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára, Abonyi János, a KISZ XII. kerületi Bizottságának titkára. Az elnöki tisztelet Moravec Márta, szakszervezeti központunk munkatársa látta el. A beszámoló Tóth Illés vezérigazgató tartotta, korreferátumot tartott Megyeri László, a Postások Szakszervezete központi vezetőségének titkára és Zólyomi Lenke, a Posta-vezérigazgatóság KISZ-bizottságának titkára.

Kedves színtörő, szép megnyitója volt a tanácskozásnak Baranyi Ferenc „Ballada az elkenyézett ifjúsághoz” című verse, melyet a zalaegerszegi Móra János a postások új egyenruhájában adott elő. (Lapunk előző számában már megírtuk, hogy a munkásfiatalkor vers- és prózamondó versenyének országos döntőjébe jutott.)

A tanácskozás küldötti írásos beszámolókat kaptak az ifjúsági törvény postai végrehajtására tett intézkedésekről, s ennek mellékleteként az 1978-as parlamenteken felvetett kérdések sorsáról.

Az országos szintű parlamentet 238 munkahelyi és 11 területi tanácskozás előzte meg, melyeken a 22 995 postás fiatal közül 13 137-en vettek részt, s 2163-an szóltak fel. A sok jól szervezett parlament közül is kiemelkedik a Debreceni, a Szegedi Postaigazgatóság, a Szociális Hivatal, a Tervező Intézet és a Kiserleti Intézet fiataljainak tanácskozása. A vezérigazgatóság 40, a Postások Szakszervezete 52 parlamenten képviseltette magát. A fiatalok által felvetett kérdésekre a vezetők a helyszínen válaszoltak, s amit megoldhatónak, hatáskörükbe tartozónak tekintettek, felvették intézkedési tervükbe, ami hatáskörüket meghaladta, felterjesztették a vezérigazgatóságra.

Tóth Illés az írásos beszámolót szóban kiegészítette. Azzal kezdte, hogy a posta létszámának egyharmada innen, kétharmada túl van a harmincon. A két korosztály együtt látja el a postai feladatokat. A fiatalok nagy értéke, hogy amit csinálnak, nem rutinnal csinálják. Nem a rutinnal van a baj, mert annak sok előnye is van, viszont azt a veszélyt hordozza, hogy az észjárását megmerevíti. Pedig a gondolkodás-

sora szinte végtelen, ezért tudomásul kell venni az olyan válaszokat, hogy: van, amivel nem értünk egyet, van, amivel egyetértünk ugyan, de segíteni nem tudunk, végül — az egyetértéshez a megoldást is megkeressük.

A posta fejlesztése. Az 1979-ben kialakított koncepciót eljuttattuk az illetékes szervekhez. Megértették gondolatainkat, a népgazdasági felhalmozás stagnálása mellett a posta kiemelt lehetőséget kapott a fejlesztésre. 1982-ben további fórumokat kapunk, a koncepcióban döntés várható, ami kedvezőnek ígérkezik. Ugyanis a hírközlés színvonalát a népgazdasági színhez kell feleltetni. Reméljük, lehetőség nyílik az elmaradás felszámolására.

Miért mondom el mindezt ezen a fórumon? — kérdezte Tóth Illés. — Azért, mert a 2000-ig szóló programon dolgozunk, amelynek végrehajtását a mai fiatalok fogják befolyásolni. A posta ma a legnagyobb működő múzeum. Mi vagyunk a teremőrök. Ugyanakkor egyes területeken technikai csúcsra jutottunk. Példáknál: Toshiba, elektronikus központok, mikrohullámú távbeszélő-összeköttetések, sőt adó... A fiatalok tehát megtalálhatják mindazt, amiben szakmai ambícióikat kiélgethetik — részben már itt van, részben itt lesz. Gyorsítani kell a képzést, hogy az új berendezésekhez meglegyen majd az üzemeltető. Egészen más felfogásra, észjárásra van szükség az elektronikus berendezésekhez. Ehhez ez a korosztály kell.

Befejezésül az üzletpolitikáról, a szolgáltatási magatartásról szót a vezérigazgató.

A tarifális bevételekből fedezni kell az üzemeltetési költségeket, úgy, hogy a fejlesztésre is maradjon. Az előbbi megvan, az utóbbi nincs. A tarifákat tehát emelni kell, de ezért olyan színvonalú szolgáltatásokat kell nyújtani, hogy a lakosság igénybe vegye. Az üzletpolitika fontos feladata, hogy az ország egész területén keressük a szolgáltatások új lehetőségeit. Vannak már eredmények, ötletek: elvállaltuk a benzinkutak bevételeinek begyűjtését; felvesszük a távlatokat segélykérő és nyilvános állomásokról; itt a becsületkassza hírlapárúsítás. További gondolatok: receptleadás a postán, a gyógyszer másnapi

számlázása; helyszíni csomag-felvétel nagyfogyasztóknál, üdülőkben; a tudakozószolgálatok kiszélesítése stb. Ilyen kezdeményezésekre van szükség, s keresni kell az új vállalkozási formákat. Például a telefonfülkék takarítását.

A szolgáltatói magatartás lehet, hogy ideiglenes fogalom. Vitatkozzunk róla! Ennek csak része az udvariasság. Az azonban bizonyos, hogy ebben legnagyobb szerepe az embernek van: megjelenés, személyiség, felkészültség... A kézbesítő egyszemélyes üzem, elkövetett hibáit nem lehet korrigálni. Ha visszaél hatósági szerepével, maradandó a nyoma. Az sem mindegy, hogy a hivatalokban milyen környezet fogadja a lakosságot. Ez elsősorban a vezető igényességén múlik.

Miért szóltam itt erről? — kérdezte újból a vezérigazgató. — Mert számítnunk a fiatalok segítségére a közönségcentrikus postai szolgáltatások kialakításában. Ezt a korosztályt még nem csontosították meg a szabályzatok.

A jövőnk építését kezdjük együtt, az ifik majd befejezik — ezzel zárta mondanivalóját Tóth Illés.

Megyeri László kv-titkár korreferátumát röviden összefoglalva: A szakszervezet mindig nagyon fontos feladatának tekintette a fiatalok sajátos gondjaival való foglalkozást. Ma is és a jövőben is jelentős tenni-való a munkába való beilleszkedés segítése. A nevelőmunka részét kell képeznie a tanulás iránti igény felkeltésének, mert sokan nem rendelkeznek a munkakörhöz szükséges szakképzettséggel. A szakmai fejlődést szolgálják az ifjúsági versenymozgalmak is. E lehetőséggel jobban kellene élni. Törekvésünk, hogy javítsuk a fiatalok és idősebbek közötti szakmai megértést, az együttes cselekvést. Nem szegény tanulni a nagy élettapasztalattal rendelkező idősebb szakembertől, még akkor sem, ha ő nem rendelkezik olyan szintű iskolai végzettséggel, mint az oda-kerülő fiatal. Az új akarása jobban megmutathatná az újítómozgalomban.

A fiatalok szociális problémáit kiemelten kezeli a szakszervezet. Első helyen áll a la-

Megyeri László, Pullai Árpád, Tóth Illés, Moravec Márta és Zólyomi Lenke a parlament elnökségében

készítése; helyszíni csomag-felvétel nagyfogyasztóknál, üdülőkben; a tudakozószolgálatok kiszélesítése stb. Ilyen kezdeményezésekre van szükség, s keresni kell az új vállalkozási formákat. Például a telefonfülkék takarítását.

A szolgáltatói magatartás lehet, hogy ideiglenes fogalom. Vitatkozzunk róla! Ennek csak része az udvariasság. Az azonban bizonyos, hogy ebben legnagyobb szerepe az embernek van: megjelenés, személyiség, felkészültség... A kézbesítő egyszemélyes üzem, elkövetett hibáit nem lehet korrigálni. Ha visszaél hatósági szerepével, maradandó a nyoma. Az sem mindegy, hogy a hivatalokban milyen környezet fogadja a lakosságot. Ez elsősorban a vezető igényességén múlik.

Miért szóltam itt erről? — kérdezte újból a vezérigazgató. — Mert számítnunk a fiatalok segítségére a közönségcentrikus postai szolgáltatások kialakításában. Ezt a korosztályt még nem csontosították meg a szabályzatok.

A jövőnk építését kezdjük együtt, az ifik majd befejezik — ezzel zárta mondanivalóját Tóth Illés.

Megyeri László kv-titkár korreferátumát röviden összefoglalva: A szakszervezet mindig nagyon fontos feladatának tekintette a fiatalok sajátos gondjaival való foglalkozást. Ma is és a jövőben is jelentős tenni-való a munkába való beilleszkedés segítése. A nevelőmunka részét kell képeznie a tanulás iránti igény felkeltésének, mert sokan nem rendelkeznek a munkakörhöz szükséges szakképzettséggel. A szakmai fejlődést szolgálják az ifjúsági versenymozgalmak is. E lehetőséggel jobban kellene élni. Törekvésünk, hogy javítsuk a fiatalok és idősebbek közötti szakmai megértést, az együttes cselekvést. Nem szegény tanulni a nagy élettapasztalattal rendelkező idősebb szakembertől, még akkor sem, ha ő nem rendelkezik olyan szintű iskolai végzettséggel, mint az oda-kerülő fiatal. Az új akarása jobban megmutathatná az újítómozgalomban.

A fiatalok szociális problémáit kiemelten kezeli a szakszervezet. Első helyen áll a la-

készítése; helyszíni csomag-felvétel nagyfogyasztóknál, üdülőkben; a tudakozószolgálatok kiszélesítése stb. Ilyen kezdeményezésekre van szükség, s keresni kell az új vállalkozási formákat. Például a telefonfülkék takarítását.

A szolgáltatói magatartás lehet, hogy ideiglenes fogalom. Vitatkozzunk róla! Ennek csak része az udvariasság. Az azonban bizonyos, hogy ebben legnagyobb szerepe az embernek van: megjelenés, személyiség, felkészültség... A kézbesítő egyszemélyes üzem, elkövetett hibáit nem lehet korrigálni. Ha visszaél hatósági szerepével, maradandó a nyoma. Az sem mindegy, hogy a hivatalokban milyen környezet fogadja a lakosságot. Ez elsősorban a vezető igényességén múlik.

Miért szóltam itt erről? — kérdezte újból a vezérigazgató. — Mert számítnunk a fiatalok segítségére a közönségcentrikus postai szolgáltatások kialakításában. Ezt a korosztályt még nem csontosították meg a szabályzatok.

A jövőnk építését kezdjük együtt, az ifik majd befejezik — ezzel zárta mondanivalóját Tóth Illés.

Megyeri László kv-titkár korreferátumát röviden összefoglalva: A szakszervezet mindig nagyon fontos feladatának tekintette a fiatalok sajátos gondjaival való foglalkozást. Ma is és a jövőben is jelentős tenni-való a munkába való beilleszkedés segítése. A nevelőmunka részét kell képeznie a tanulás iránti igény felkeltésének, mert sokan nem rendelkeznek a munkakörhöz szükséges szakképzettséggel. A szakmai fejlődést szolgálják az ifjúsági versenymozgalmak is. E lehetőséggel jobban kellene élni. Törekvésünk, hogy javítsuk a fiatalok és idősebbek közötti szakmai megértést, az együttes cselekvést. Nem szegény tanulni a nagy élettapasztalattal rendelkező idősebb szakembertől, még akkor sem, ha ő nem rendelkezik olyan szintű iskolai végzettséggel, mint az oda-kerülő fiatal. Az új akarása jobban megmutathatná az újítómozgalomban.

A fiatalok szociális problémáit kiemelten kezeli a szakszervezet. Első helyen áll a la-

készítése; helyszíni csomag-felvétel nagyfogyasztóknál, üdülőkben; a tudakozószolgálatok kiszélesítése stb. Ilyen kezdeményezésekre van szükség, s keresni kell az új vállalkozási formákat. Például a telefonfülkék takarítását.

különbö az időráfordítás többszörösen megtért. — A tisztifolyam elvégzésének feltétele négy év postai gyakorlat. A postaforgalmi szak-középiskolai végzettség után ezt csökkenteni lehetne. — A tankönyvek nem követik a technikai fejlődést. A hálózati építés tananyaga még a légvezetékkel tart. — Egy visszatérő gond: a magasabb szakképzettséget megszerző dolgozók nem kerülnek be mindig a megfelelő szakcsoportba. Nincs helyen a technikai besorolás.

Természetesen szó esett a lakás-gondokról, a sportolási lehetőségek szűkös voltáról, de a munkát gátló körülményekről, a bürokráciáról is.

Végül Pullai Árpád miniszter szólt a parlament részvevőikhez, a tanácskozás tapasztalatai alapján. Minden fórum feltétele a realitások ismerete, nem lehet a vágyakból kiindulni. Figyelembe kell venni, hogy milyen világ gazdasági helyzetben élünk, s ez hogyan hat a magyar népgazdaságra.

Ha nem ismeri egy nemzet, hogy honnan indultunk, nem tudja becsülni jelenét. A posta jelenlegi helyzete „egyetem” mulasztásokból adódik, de nem tekinthető tragédiának. Ebből a helyzetből kell fokozatosan előrejutni, s ez hosszú távú feladat. Arra azonban, hogy a szellemi rekonstrukciót végrehajtsa, a postának legfőbb egy évtizede van. Mindenkinél meg kell értenie, hogy a közönség nem ellenségünk, érte vagyunk, belőle élünk.

A felvetett kérdésekre válaszok következtek, majd még egy rövid spontán ügyrendi vita. A parlament részvevői megtiszteltetésnek tekintik, hogy a posta fiataljait egy országos fórumon képviselhetik, éppen ezért élni is szeretnének képviselői jogokkal. Így sérelmesnek érzik, ha idő hiányában nem kapnak szót (a jelentkezőknek körülbelül egyharmada tudott felszólalni), mondanivalójuk írásban való benyújtása nem pótolja a nyilvánoságot. A teljes körű vita kedvéért felajánlotta még egy szabad napot.

A tanácskozás a postásokat a tárcsai ifjúsági parlamentjén képviselő 30 küldött megválasztásával fejeződött be.

Bánhídi Éva

***Szólhat a szám
– nem fájhat a fejem***

Daróczy László

Minden lehetőséget felhasználunk a lakásgondok enyhítésére

Nem először és nem is utoljára tárgyalta szakszervezetünk elnöksége a lakásépítés vállalati támogatásáról szóló beszámolót és a keretek szétosztására készített előterjesztést. Olyannyira szem előtt tartja e fontos szociálpolitikai juttatás helyzetét, hogy még ez év folyamán vissza akar térni a kérdésre, azt vizsgálva, boncolgatva, miképpen lehetne az eddig nyújtott — ugyancsak elismerésre méltó — postai támogatást új gondokkal, mód-szerekkel gazdagítani, minél többek részéről hozzáférhetőbbé tenni.

A lakásügyi jogszabályok 1981-ben jelentős mértékben változtak. Számos újabb építési formához is lehet munkáltatói támogatást nyújtani, amire korábban a jogszabályok nem adtak lehetőséget (például tanácsai értékesítésű lakás vásárlásához, meghatározott feltételek mellett családi ház vásárlásához, nem lakás céljára szolgáló helyiség lakásszállakításához stb.). A magánérős lakásépítés vagy vásárlás költsönfeltételei munkáltatói támogatás esetén kedvezőbbek az általánosnál, így azok a dolgozók is képesek saját lakás megszerzésére vállalkozni, akik egyébként jövedelmükkel fogva nem tudnák a terheket viselni. Nem véletlen tehát, hogy megnőtt a támogatás iránti érdeklődés. Mindemellett az előírt feltételekkel rendelkező valamennyi postás dolgozó igényét sikerült kielégíteni.

Hogy a jelentésnek az utóbbi kitételét az elnökség több tagja — elismerve a támogatásban elért eddigi eredményeket — mégis úgy kívánta módosítani, hogy „minden realizálható kölcsönigényt” elégítse ki a posta, és a jövőben is „csak” erre van kilitás, azt azzal magyarázták, hogy az állandóan növekvő lakásárak miatt akkora előtakarékosági összeggel kell rendelkezni a kölcsön feltételéért, amire a családot alapító fiatalok nagy része nem lehet képes. Így a legegyszerűbb lakásigények be sem kerülnek az előjegyzésekbe. Eppen ezért keresi az elnökség a telepszerű építkezések újabb és újabb lehetőségeit, elsősorban a nagyobb városokban.

A múlt évben 870-en az erre szolgáló alapokból csaknem 61 millió forint pénzbeni, 873-an körülbelül 2,7 millió értékű természetbeni (bontott anyag, C-fuvar) támogatásban részesültek. A postaszervek saját fuvarszerveket, gépeket, berendezéseket is kölcsönöztek az építetőknek.

A postaszervek társadalmi munkából származó bevétele, a tm-alap, az elmúlt évben emelkedett. Az egyre növekvő igények és a rendelkezésre álló anyagi eszközök korlátozottsága miatt a tm-alap képzésére szolgáló különböző társadalmi munkák szervezését fokozni kell.

A kamatmentes vállalati lakásépítési kölcsön és a térítésmentes támogatás odaítélése a háztartások elveivel összhangban történt. A kölcsön részesítettek 51 százaléka munkás, 30,5 százaléka foglalkoztatott, 18,5 százaléka egyéb beosztású. A fiatalok támogatása kedvező képet mutat, a lakásépítési kölcsönben részesítettek 54 százaléka 30 éven aluli fiatal család, és egyre növekszik a két- és többgyermekesek száma is. Kedvezően alakult a munkáslakásépítés aránya, ehhez a formához 142 esetben adott a posta támogatást.

A mutatók statisztikai adataira némi árnyékot vet az a körülmény, hogy a kölcsönt igénybe vevők közül egyre többen határozzák el magukat arra, hogy vállalt kötelezettségüket megszegve kilépnék a posta szolgálatából. Ezt a tényt tartalmazta is, emellett említették róla az írásos anyag előterjesztői is. Elgondolkodtató, hogy 42-en szüntették meg munkaviszonyukat a vállalt időtartam lejártá előtt, s közülük nem egy hosszabb postai szolgálattal rendelkezett. Ezért az elnökség egyetértett azzal, hogy a munkahely-változtatások okait vizsgálni, elemezni kell. Ismeretükben esetleg megelőzhető egyes dolgozók ilyen értelmű elhatározása. Emellett azonban mind a postaszerveknek, mind szakszervezeti partnereiknek nagyobb körültekintést kell tanúsítaniuk a támogatás odaítélésénél.

A folyó évben az igények kielégítésére a különböző alapokból valamivel több, mint 81 millió forint áll a posta rendelkezésére, s ez az összeg előre láthatólag ki fogja elégíteni a számításba vehető igényeket.

Említésre érdemes lakásépítési akció a KPM által Budapesten szervezett közlekedési lakótelep. Ebben a posta jelenleg 32 lakással van érdekelt. Ennek kivitelezése ugyan különböző okok miatt eltolódik, viszont a Fővárosi Tanács a III. kerületi Pók utcában a VI. ötéves terv folyamán épülő telepen 15 lakást bocsátott a postások rendelkezésére.

A lakásgondok megoldásának elősegítésére — az elnökség állásfoglalása szerint — keresni kell a helyi lehetőségek kihasználása mellett az önerőből megvalósítható építkezési formákat.

Vidéken a családiház-építés a rendelkezésre álló telkek miatt a legkedveltebb; Budapesten és a nagyvárosokban a fiatalok lakásgondjainak megoldása már sokkal összetettebb gond a magas telekárak miatt. Mivel Budapesten a legkilátás-talanabb a lakáshelyzet, az elnökség felkérte a Posta-vezérigazgatóságot, hogy a szabad rendelkezésű postai telkek beépítési lehetőségét vizsgálja felül, s szervezett akcióban kezdeményezze — együttműködve a szakszervezettel — postás-lakások építését. A központi vezetőség apparátusa hozzáfogott a budapesti postás fiatalok lakáshelyzetének felméréséhez, az ehhez szükséges kérdőíveket rövidesen megküldi a szakszervezeti bizottságoknak.

A lakásépítés támogatása a postán is az egyik legjelentősebb szociálpolitikai juttatás, s a posta ugyancsak tiszteletre méltó figyelmet fordít rá. Szakszervezetünk vezető testülete ezt elismerte, egyúttal azonban szükségesnek tartja, hogy a posta ez irányú erőfeszítése is nagyobb nyilvánosságot kapjanak. A napi sajtóban megjelenő vagy a rádióban, televízióban elhangzó tudósítások talán a postára fordítanak a pályakezdő fiatalok figyelmét.

Nagy Sándorné

Mindenkit érint, mindenkit érdekel

A szabadságrendszer változásai

A lap előző számában tájékoztatást adtunk arról, hogy január 1-től módosultak a szabadság mértékét, valamint számítását, továbbá a kiadását szabályozó jogszabályi rendelkezések. A változások keretében ismertettük a szabadság-időre vonatkozó rendelkezések módosításának lényegét és célját.

Felvilantásszerűen visszautalunk arra, hogy naptári évenként most már minden dolgozót 3 hét alapszabadság illet meg. Ez a munkaviszonyban töltött időtől függően pótszabadsággal növelhető, mégpedig 3 évenként egy nappal, s maximum 9 munkanap lehet. A lényeg tehát az, hogy egy dolgozónak évente egy nap hiány legfeljebb 5 hét rendes szabadság jár.

A különböző jogcímenek járó pótszabadságok közül foglalkoztunk a fiatalok dolgozók pótszabadságával, amely 16 éves korig 2 hét, majd 18 éves korig 1 hét.

A dolgozó anyának és a gyermekét egyedül nevelő apának, továbbá a többgyermekes anyának járó pótszabadság mértéke változatlan; mégis közöltük, mivel az többféle címen is esedékes lehet.

Lényeges változás, hogy a nyugdíjjogosultság megszerzése után tovább dolgozóknak csak akkor jár pótszabadság, ha fizikai munkakörben vannak foglalkoztatva. Ilyen esetben a pótszabadság mértéke az első évben 3 munkanap, minden további évben 5 munkanap.

A munkaköri pótszabadság mértéke a magasabb vezető állásúak esetében 5, a vezető állásúak esetében 3 munkanap. Az évi rendes szabadság azonban ezekben az esetekben sem lehet több 24 munkanapnál.

Az új szabadságrendszerrel szóló rendelkezéseket a szabadság kiszámításával és kiadásával kapcsolatosan az alábbiakban összegezzük:

— A szabadság tartama alatt a dolgozónak átlagkeresete jár.

— A szabadságot munkanapokban kell számítani.

— A többféle címen járó pótszabadság együttesen is, illetőleg egymás mellett is megilleti a dolgozót az alapszabadságon felül.

— Az ötnapos munkarendet alapul véve a szabadságnapok számát heti egy szabadnap és heti egy pihenőnap figyelemmel kívül hagyásával kell megállapítani.

— Legalább 10 munkanap szabadságot mindenkinek egybefüggően kell kiadni.

— A szabadságot esedékességének évében kell kiadni. Munkatorlódás, betegség vagy más akadály esetén a szabadságot az akadályoztatás megszűnésétől számított 30 napon belül kell kiadni. Megjegyezzük, hogy a kollektív szerződés ettől eltérő határidőt is előírhat.

— A szabadság kiadásának időpontját a dolgozóval legálább a kiadás előtt egy hónappal közölni kell, ha a kollektív szerződés ettől eltérően nem rendelkezik.

Rendkívüli szabadságok

Kezdjük mindjárt azokkal, amelyek ez év elejétől meg-

szűntek. Az egyik ilyen rendkívüli fizetett szabadság volt a jutalomszabadság, a másik pedig a sorkatonai szolgálattal összefüggő szabadság. Megjegyezzük, hogy létezésük idején mindkettőt sok bírálat érte. Az érvek és ellenérvek sokaságának felsorolásától eltekintünk, mivel a szabadságrendszer módosítása az e címen adható jutalomszabadságokat megszüntette.

A mérlegelés alapján adható fizetett és fizetési nélküli szabadság mértéke a jogszabályban nincs korlátozva, illetőleg meghatározva. A jutalomszabadság megszűnése óta egyre nagyobb az érdeklődés az e címen adható rendkívüli szabadság iránt. A közérdeklődésre való tekintettel hangsúlyozzuk, hogy postai vonatkozásban ezek engedélyezésére az ügyrend szerint a posta-vezérigazgató és helyettesei, valamint az igazgatók és helyetteseik jogosultak.

Szülő nők, anyák szabadsága

A szabadságrendszer módosítása után is változatlan marad a szülési, a gyermekgondozási és a gyermekápolási szabadság. Eszerint a terhes, illetőleg a szülő nő 20 hét szülési szabadság illeti meg. Ez rendellenes szülés esetén (szakorvosi javaslatra) négy héttel meghosszabbítható.

Gyakran érdeklődnek arról, hogy kötelező-e a szülési szabadságból 4 hetet a szülés előtt kivenni. A jogszabály egyértelműen lehetővé teszi, hogy ettől a dolgozó nő kérésére el lehet tekinteni. (Persze, ha az orvos szerint nem jár egészségének veszélyeztetésével.)

Nem mulaszthatjuk el, sőt szükséges szólni arról, hogy a gyermek harmadik életévének betöltéséig a dolgozó nő továbbra is igényt tarthat és igénybe veheti a gyermekgondozási segélyt.

Ugyancsak továbbra is jár a szülő anyának a szoptatási munkaidő-kedvezmény. Ennek mértéke 6 hónapig naponta kétszer 45 perc, ezt követően a kilencedik hónapig egyszer 45 perc. Fontos tudni, hogy ez a munkaidő-kedvezmény a dolgozó nő kérelmére akár a munkaidő végén egyszerre is kiadható. Mivel ennek tartama munkaidőnek számít, így arra is átlagkereset jár.

Gyermekegésztetés címen a dolgozó nő fizetési nélküli szabadságot vehet igénybe a gyermek betegségének időtartamára. Ezen a címen a munkaadó a gyermek 10 éves koráig köteles ezt lehetővé tenni.

Tanulmányi szabadságok

A munkájuk mellett továbbtanuló dolgozókat tanulmányi szabadság illeti meg. A tanulmányi szabadság feltételeit azonban a rendelet szigorította, és mértékét csökkentette is.

Függetlenül az oktatási formától, vagyis attól, hogy esti vagy levelező tagozaton vesz részt valaki, továbbá a szakképzés irányától (műszaki vagy humán jellegű a képzés), vala-

mint a tanulmányi időtől, minden tanévben:

- az általános iskolában 5,
- a szakközépiskolában 10,
- a gimnáziumban 10,
- a főiskolán 15,
- az egyetemen 18

munkanap tanulmányi szabadság jár a továbbtanuló dolgozóknak.

A tanulmányok folyamán — az érettségire 5 munkanap külön tanulmányi szabadság jár;

— a szakmunkásvizsgára 5 munkanap,

— a szakdolgozat vagy a diplomatervezet elkészítéséhez, valamint az államvizsgára való felkészüléshez összesen 20 munkanap tanulmányi szabadságot kell adni.

A felvételi vizsgára való felkészüléshez 5 munkanap külön tanulmányi szabadság illeti meg azokat a szakmunkásokat, akik felsőfokú oktatási intézmény előkészítő tanfolyamán vesznek részt. (Akkor, ha a munkáltató javasolta őket.)

Tanulmányi szabadság a dolgozónak a rendes szabadságon felül jár. Utólag nem adható ki a tanulmányi szabadságnak az a része, amelyet a dolgozó a vizsgáig nem vett igénybe.

Tanévismétlés esetén nem jár tanulmányi szabadság. Kivétel akkor tehető, ha a dolgozó betegség, katonai szolgálat vagy más, rajta kívül álló fontos ok miatt ismétli a tanévet.

Sportolók

rendkívüli szabadsága

A sportolók rendkívüli szabadságát a rendelet a feltételek szempontjából szigorította, a mértékét pedig csökkentette.

Valamennyi sportágban az országos válogatott (A, B, utánpótlás és ifjúsági) keretek tagjai számára felkészülés és versenyzés céljából rendkívüli szabadságot kell engedélyezni az OTSH elnöke által jóváhagyott időtartamra. Az I. osztályú egyéni versenyeket és csapatjátékokban részt vevő sportolókat rendkívüli szabadság illeti meg. Ezek mértékét — 25 és 35 nap között lehet — az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal 7/1981. számú rendelkezésének melléklete tartalmazza.

Azoknak, az előbb nem említett sportolóknak, akik olyan országos vagy nemzetközi versenyeken szerepelnek, amelyekben a részvétel munkaidőn kívül nem biztosítható, a versenyzésre naptári évenként legfeljebb 15 nap rendkívüli szabadság jár.

Az ÁBMH elnökének rendelete részletesen tartalmazza mind a továbbtanulókat, mind a sportolók munkaidő-kedvezményére vonatkozó új szabályozást is. Ennek ismertetésétől most eltekintünk, megjegyezzük azonban, hogy ebben a vonatkozásban is történtek lényeges módosítások, illetőleg változtatások.

Záró gondolatként nemcsak megjegyezzük, hanem hangsúlyozzuk is, hogy a szabadságra vonatkozó joguk a dolgozóknak olyan jogosultságuk, amelyről még önként sem mondhatnak le.

Kovács József

IDŐSZERŰ KÉRDÉSEK

Az elmaradt törzsgárdajutalmak kifizetése ♦ A nyugdíjasok utazási kedvezménye

A Postások Szakszervezetének Központi Vezetősége 1981. december 16-i ülésén megvitatta és egyetértett az új törzsgárdaszabályzatot hatályba lépése óta a törzsgárda tagjai, s 1977-ben a 10 és a 20 éves törzsgárdafokozatot éppen túlhaladták. A mostani módosítással beiktatott új fokozatokat pedig — a 15 és a 25 éveket — szintén meghaladták, így az egyszeri jutalom kifizetéséig még három-négy évig is várniuk kellene. Ezért a központi vezetőség határozatában úgy fogalmazott, hogy a posta — a gazdasági feltételektől függően — mielőbb oldja meg a 16, 17 és 26, 27 évvel rendelkező törzsgárdatagok elmaradt egyszeri jutalmának kifizetését.

Kikről van szó?

Azokról a törzsgárdatagokról, akik a törzsgárdaszabályzat hatályba lépése óta a törzsgárda tagjai, s 1977-ben a 10 és a 20 éves törzsgárdafokozatot éppen túlhaladták. A mostani módosítással beiktatott új fokozatokat pedig — a 15 és a 25 éveket — szintén meghaladták, így az egyszeri jutalom kifizetéséig még három-négy évig is várniuk kellene. Ezért a központi vezetőség határozatában úgy fogalmazott, hogy a posta — a gazdasági feltételektől függően — mielőbb oldja meg a 16, 17 és 26, 27 évvel rendelkező törzsgárdatagok elmaradt egyszeri jutalmának kifizetését.

A posta vezetői a központi vezetőség határozatában foglaltakat magukévá tették, és keresték a megoldás lehetőségét. Örömmel közöljük, hogy a posta vezetői már ez évben megteremtették az elmaradt egyszeri jutalmak kifizetéséhez szükséges anyagi fedezetet. A gyors intézkedést — valamennyi postás dolgozó nevében — köszönjük.

Az e célra kialakított anyagi forrás lehetővé teszi, hogy a

központi vezetőség határozatában foglaltakon felül a 18 és 28 törzsgárdaévvál rendelkezők is részülhessenek az elmaradt jutalomban (a szabályzat szerint 1984-ben kapnának először).

Mindezek után kik, mikor és milyen összegű jutalomban részesülnek?

Azok a törzsgárdatagok, akik 1981-ben 16, 17 és 18 éves törzsgárdatagsággal rendelkeztek, 2500, akik pedig 26, 27 és 28 éves törzsgárdatagsággal rendelkeztek, 4000 forint egyszeri jutalomban részesülnek 1982. május 1-e alkalmával.

★

Nyugdíjas szaktársaink részéről — most már ugyan nem jellemzően — ismételt felvetődik a kedvezményes utazási lehetőség kérdése. Ebből arra következtetünk, hogy az e témában érdekelt egy részének hiányos a tájékozottsága. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy a kedvezményes utazással kapcsolatban hatályban levő rendelkezést olvasóinkkal ismer-tessük.

A Minisztertanács — az ágazati szakszervezeteknek, többek között a Postások Szakszervezetének kérését továbbító SZOT kezdeményezésére — 1977-ben határozatot hozott, amely szerint 1977. április 1-től valamennyi nyugdíjas évenként négy menettérre, vagy nyolc egyszeri utazásra szóló, 50 százalékos mérséklésű vasúti menettér váltására jogosult.

Az utazási kedvezményt az erre a célra rendszeresített utazási utalvány alapján lehet igénybe venni, amelyet év ele-

jén a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság minden nyugdíjasnak megküld. Ev közben történt nyugdíjazás esetén az utazási utalvány az első nyugdíj folyósításával egyidejűleg kapja meg a nyugdíjas. Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy az elvesztett utazási utalványokat a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság nem pótolja.

Az utazási utalvány alapján váltott menettérre a vasút bármely menetrend szerint közlekedtetett vonatára és a vonat bármely kocsisztályára érvényes. Különvonatokra az utalvány alapján nem lehet kedvezményes jegyet váltani.

A kedvezményes menettérrel egyet az utazás megszakitható, és az úticél felé kerülő út is igénybe vehető. Mindkettővel bővíthető a kedvezményes utazás igénybevétele, illetve a lehetőség minél teljesebb kihasználása. Ezekben az esetekben azonban figyelemmel kell lenni az útmegszakítások számára és a kerülő út hosszára. Az utat mind az oda-, mind a visszaútnak csak egy-egy alkalommal lehet megszakítani, a kerülő útvonal hossza pedig nem haladhatja meg a legközelebbi útvonal távolságának kétszeresét.

Az utazási kedvezményt a nyugdíjas és házastársa, illetőleg élettársa egymás között megosztva is igénybe veheti. Azonban a házastársat, illetőleg az élettársat ez a kedvezmény csak akkor illeti meg, ha a nyugdíjkorhatárt elérte, és munkaviszonyból származó rendszeres jövedelme nincs.

Közzgazdasági osztály

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának április havi programja

Április 5. (hétfő), 15 óra, V. Kossuth Lajos tér 6-8. IV. 635. Dr. Ferenczy Pál: Két hangszatárnás televízió.

Április 6. (kedd), 14 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Ankét: Átviteli hálózatok számítógépes tervezése. Ankétvezető: dr. Sallai Gyula, felkért hozzászólók: Jereb László, Perleki György.

Április 14. (szerda), 15 óra, V., Báthory u. 16. Bauer Alfréd-Grote András-Klein Sándor: Beszámoló az ON-LINE '82 (Düsseldorf, 1982. február) konferenciáról és kiállításról — szövegfeldolgozás, videotext.

Április 15. (csütörtök), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Kelticska Attila-Szikszai Ferenc-Török Zoltán: Új folyamkeresztési technológia.

Április 20. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Szikszai Ferenc: Víztaaszító anyagok alkalmazásának tapasztalatai a postai hálózatépítésben.

Április 21. (szerda), 14 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Oprics György-dr. Sallai Gyula: A forgalomfelmérések számítógépes feldolgozásának tapasztalatai.

Április 22. (csütörtök), 15 óra, V., Kossuth Lajos tér 6-8. III. 333. Dr. Gasztony Géza: Beszámoló a

CCITT II. tanulmányi bizottságának eddigi eredményeiről és az 1981-84. évekre szóló céljairól.

Április 27. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Kuncz Pálné: Az üzletági költségtervezés lehetőségeinek vizsgálata.

Április 27. (kedd), Solt, Rádióállomás. A PRMTIG műszaki napja: Ötvenes a solti Kossuth-adóállomás (szovjet és magyar előadók az állomás üzemeltetési tapasztalatairól, a rádióműsor-szórás fejlesztésének lehetőségeiről, a rádióállomás bemutatása). Részvétel külön meghívóval. Jelentkezés a KTE programfüzetében található jelentkezési lapon.

6+1=7 — mégsem ugyanaz 5+2=7

Sok szó esik mostanában a sajtóban, a rádióban, a televízióban, de az emberek egymás közti beszélgetéseiben is az öt-napos munkahétéről, előnyeiről, hátrányairól, a jelentkező — bízunk benne, hogy csak átmeneti, minden újjal együttjáró — gondokról, nehézségekről. A szabad szombatokért is fizetni kell, mint mindenért. Igaz ugyan, hogy a hét öt munkanapján meghosszabbodott a munkaidő, szombatra gyűlt össze a háziasszonyok, elsősorban a kisgyerekes anyák tennéi házi munkája, ennek ellenére jó, hogy a hét végén két szabadnap van, amelyeket ha nem is rendszeresen, de időnként okosan, tartalmasan ki lehet használni.

Március első napjaiban olvastam az újságban, hogy tavasz jeleznek a Mátrában a madarak. Az alacsonyabban fekvő erdőségeken megjelentek az énekes rigók: több helyen feltűnt a vörösbegy és a hegyi billegető is; a lakóterületek környékét csapatokban lepték el a seregélyek. De nem is kell a hegyekbe, az erdőbe menni, hogy észrevegyük: visszavonhatatlanul itt a tavasz. Már a hónap első napjaiban megjelentek az első hóvirágcsokrok, igaz, hogy 8—10 forintos áron, a kiskertekben sárgállik már az aranyeső virága — ezek csatlakoznak előhírnökei a legszebb évszaknak. Ha lesznek is még hűvös, szeles, barátságatlan napok, az tagadhatatlan, hogy vége a hosszú, hideg télnek; fiataloknak és idősebbeknek, nőknek és férfiaknak egyaránt ki kell — kellene! — mozdulniuk a zárt ajtóktól. Ki a friss levegőre, a szabadba, ki a négy fal közül, a megszokott környezetből, megismerkedni a hazai, még ismeretlen vagy alig ismert tájakkal. Ki ne hallott volna az „Ismerd meg hazádat!” vagy a „Tájékozódj, Korok, Múzeumok!” mozgalomról?

Jómagam csendben — néha kissé erősebb hangnemen — bosszankodom, amikor ismerősök dicsekednek, hogy a nyáron „Olaszba”, netán „Spanyolba” mennek, de ha megkérdezem tőlük, hogy Kőszegen, Tántán, Gyulán, Hollóházán, Szerencsén, Sárospatakon voltak-e már, rámcodálkoznak, hogy ugyan minek, mi érdekes van ott, vagy ami még elrettentőbb: „Mit lehet onnan hozni?”

Tévedés ne essék, nem csaptam fel az utazási irodák propagandistájának, pusztán arra

szeretném felhívni postásaink figyelmét, hogy a megnövekedett szabad időt ezekben a szép tavaszi hónapokban és majd az üdülési fődény után ősszel is, töltsék 1—2 napos kirándulással, utazással, hiszen annyi szép látnivaló akad fővárosunkban is, nemkülönben az ország különböző vidékein, amit még bizonyára nem láttak, és higgyék el, kár lenne kihagyni megtekintésüket.

Szinte hallani vélem a kérdéseket: Utazzunk a hét végén? De hol töltsük az éjszakát? Netán az Intercontinentálban? A pestiek pedig a debreceni Aranybikában vagy az Aranyhomokban Kecskeméten? Ki győzi azokat az árakat megfizetni? Az ilyen szálláshelyeket a nagypénzűk számára találta ki, nem pedig a szegény postások, uram bocsá! a nyugdíjasok számára! Való igaz! De akadnak még postai vendégszobák, a vendégszobákkal azonos színvonalú munkásszállók, amelyekben naponként és személyenként 20 forint térítés ellenében a hétvégeken 2—3 éjszákra is kaphatnak szállást a postások, továbbá az igazgatóságok kezelésében levő kis üdülők, amelyeket az elő- és utóidényben néhány napra ugyancsak csekély összegért igénybe vehetnek.

Hol vannak ilyen intézmények, és mi a módja a helyfoglalásnak? — vetődik fel a kérdés sokakban, akik részánjak magukat úgy havonta vagy ritkábban egy 2—3 napos kiruccanásra, és postai szálláshelyet szeretnének igénybe venni. Többfelé érdeklődtem, nem is eredménytelenül. A Postaügyi Értesítő 1979. évi 38. számában tételesen fel vannak sorolva az ország valamennyi postaszervének vendégszobái,

Török Lászlóné

amelyekben — elsősorban vidéken — a hét utolsó napján, amikor hivatalos kiküldetés általában nem valószínű — 1—2 személy megszállhat éjszakára. De több vidéki városban, így pl. Egerben, Miskolcon, Kézdivásárhelyen, Szolnokon, Debrecenben, Pécsen, Sopronban, Szombathelyen vannak munkásszállások, amelyeknek kellőképpen kihasználva. Ezeket az év bármely időszakában, hétvégeken, néhány napos szállásként igénybe lehet venni.

És mi a helyzet Pesten? Itt is kínálkozik lehetőség. A Budapest 100-as postahivatal épületében, annak emeleti részén a Posta Oktatási Központban körülbelül 80, ugyanennek az épülettömbnek a női munkásszállásán tavasszal és ősszel mintegy 24 kétágyas szoba áll hétvégeken a vidékről felránduló postások rendelkezésére. Ott van még a római-parti üdülő, amely ugyan nincs teljesítve, csak májustól szeptemberig van nyitva, de 1—2 szobára itt is igényt lehet tartani, a többivel ugyanis a különböző postaszervek rendelkeznek. Van még a Gvadányi utcában is egy munkásszállás, szombatokon ez is számításba jöhet. Végül a Benczúr utcában, a Postás Művelődési Központban is van öt vendégszoba, ahol előzetes bejelentkezés alapján ugyancsak kaphatnak szállást a postások. Utóljára említsem a Szent István körüli vendégszobákat. Azért hagyjam a végére, mert itt fődémcsere lesz, de hogy valóban sor kerül-e ezen a tavaszon a munkatörek, az csak ennek a lapnak a megjelenésekor derül ki.

Amint a leírtakból látható, a fővárosban és vidéken egyaránt van szálláshely lehetőség. Szervezés kérdése az egész. Aki úgy érzi, hogy jó lenne egy kis változatosság, 2—3 napra kimozdulni otthonról, az jelentkezzen a szakszervezeti bizottságánál, amely majd eljár az illetékes tsz-b-nél. Itt tudják, hogy például az említett budapesti szállásgéneket a Budapesti Postaigazgatóság gondnokságán kell bejelenteni. Itt az igényeket előjegyzik, az érdeklőt postaszervet értesítik, ahol gondoskodnak róla, hogy tiszta szoba, tisztálkodási lehetőség és puha ágy várja a kirándulásban megfáradt postásokat.

Török Lászlóné

Faliújság, amely előtt megállnak

Látható helyen, változatos mondanivalóval

„Lubikoltunk örömkönnél”, „Cipődbe itt nem megy homok” felirattal a képek, emlékek 1981-től, aztán a másikon: 13+1 kérdés asszonyokról, 100 forintos könyvutalványt a markát annak, aki eltalálja a nőnapjot minden kérdés. Pár lépéssel arébb még egy hirdetőtábla: tervet, aztán még egy, ezen posztas programterv.

Szóval, aki a Posta Központi Táviróhivatal harmadik emeletén kiszáll a liftből, lépten-nyomon falújságokba botlik, s ami nem megvetendő, látszik rajtuk valamit. Vagy az el-múlt élmények képes összefoglalóját nézheti, vagy már tervezheti az elkövetkezendő utazásokat, készülhet brigádvételkedőre, törheti a fejét rejtve nyeken. Itt aztán megtalálhatja mindenki a számára érdekeset.

Hát igen! Hirdet a szakszervezet, a pártszervezet, a sportkör, aztán a könyvtár és a nemzetközi kezelési üzemsztály KISZ-alapszervezete — sorolja a kis szekrények tulajdonos gazdái Jäger Márta, a KISZ-alapszervezet titkára.

Ott, ahol mindenki láthatja. Ragasztunk falra, vasajtóra. Főleg az ebédlőbe vezető út a legalkalmasabb erre a célra. Persze vannak alkalmak, amikor kölcsön kérjük a hirdetőtáblákat is. Tavaly például kiállításorozatban emlé-

keztünk meg a forradalmi ifjúsági napokról, szabadságharc eseményeit, és 1919-ről sem feledkeztünk meg. Idén Budapest felszabadulásának évfordulójáról szintén egy kiállítás-sorozattal emlékeztünk meg.

— Ki szervezi ezeket a kiállításokat?

A kulturális munkabizottság tagjai között születnek meg ezek az elképzelések. Cé-lunk az, hogy a kiállításokat meg is nézzék a dolgozók, ezért kerüljük az egyhangúságot. Minden évben más és más témát dolgozunk fel. Így aztán a tetszésnyilvánítás nem marad el. Év végére tervezünk egy festészettel kapcsolatos anyagot, és egyet a KISZ 25. évfordulójára. El kell mondanunk azt is, hogy sok jó ötletet kapunk a tagságtól is, és rengeteg segítséget raktárosunktól, Sarkadi Zoltántól. Az a szenvedélye, hogy régiségeket gyűjt, így a megemlékezéseinket nemcsak képek, újságvágások, hanem kardok, érmék is gazdagítják.

Jäger Márta 1979 óta KISZ-titkár. A 85 fős tagság összefogása nem bizonyul egyszerű feladatnak. Három műszakban, folyamatosan szolgáltatási beosztásban dolgoznak.

Azonos munkaidőben a tagság egyharmada van csak benn — mondja karját szét-

tárva. Van olyan vezetőségi tagunk, aki éjszakai szolgálatban dolgozik. Taggyűlésre, értekezletre vagy itt marad műszak után, vagy telefonon tájékoztatjuk az elhangzottakról. A többiek pedig, ha azt akarjuk, hogy megjelenjenek, elkerüljük a munkából. Ilyen munkafeltételek mellett nemcsak a gyűléseket, hanem a KISZ-klubot is elég nehéz megszervezni.

— Valójában hányan mennek el ezekre az összejövetelekre?

Hát... Örülünk, ha tízen eljönnek. Igaz, ebben szerepet játszik az is, hogy a klubhelyiségünket itt, az épületben, már másfél éve nem használhatjuk az építkezési, átalakítási munkák miatt. Így a múlt esztendőben idegen vállalatokkal tartottuk meg háromhetes klubnapot. Idén azonban új kezdeményezésként, a Belvárosi Távfesztivál Üzemi KISZ-szervezetével együtt tartjuk az összejöveteleket, havonta egy alkalommal. Igaz, ezen is mint vendég veszünk részt, de csak a szomszédos épületbe kell átmennünk. Az igazi majd lesz, ha a falújságra nagy betűkkel ismét felírhatjuk: „Megnyitott a KISZ-klubunk. Vendégeink lesznek...”

Csillag Mária

Nagyaktíva után

Legfőbb cél a szolgáltatások javítása

A Budapesti Postaigazgatóság versenyvállalásai

A Posta-vezérigazgatóságon tartott aktívaértekezlet után az információs láncon már el kellett jutnia a tájékoztatásnak a végrehajtó szervekhez arról, hogy a posta legfontosabb feladata ebben az évben — s az elkövetkezőkben is — a szolgáltatások javítása. Szó esett természetesen ennek a mikéntjéről is. Ebben természetesen fontos helyet foglal el a fejlesztés, és ennek egy-egy ideig szokatlan módszere: új szolgáltatások kitalálása és bevezetése. Viszont továbbra is legalább ennyire jelentősek az emberi tényezők is, összefoglaló nevükön, amint a mostanában meglehetősen gyorsan elterjedt kifejezéssel jelöljük: a szolgálati magatartás.

A fejlesztés elsősorban azon múlik, hogy rendelkezésre állnak-e a hozzá szükséges anyagi eszközök, a szolgáltatási magatartás viszont nem emészt fel számottevő összegeket. Szakismeret kell hozzá, a munka, a rend, a kellemes környezet szeretete, a közönség megbecsülése, szolgálatkészség és leleményesség. Mindez kitűnő terepe a munkavásárlásnak.

Rátapintott erre a Budapesti Postaigazgatóságra, és aktívaértekezlettel egyidőben kidolgozta ajánlásait a brigádok munkaverseny-vállalásaihoz, olyanformán, hogy ezek egyúttal az igazgatóságnak a szolgáltatások javítására irányuló összesített vállalásait képezzék. Ha ez a kezdeményezés kellő visszhangra talál a postahivatalokban működő közösségek tagjainak körében, talán már az év elején sikerrel megpályázhatja a postaszervek közötti munkaverseny valamelyik kiemelkedő díját.

Úgy gondolom, senkit nem ért és nem fog érni csalódás, amikor a tsz-b javaslatára Budapest 62 postahivatal felvevőinek Széchenyi nevét viselő brigádját kerestem fel, hogy megtudakoljam, tagjai miképpen vélekednek az igazgatóság által kitűzött versenycélokra. A felvételi osztály vezetőjével, Németh Györggyel és a brigádnapon éppen szolgálatban levő tagjaival sikerült beszélgetnem. A brigádvezető, Kovács Ferencné, részt vett az igazgatósági aktívaértekezleten, kérdéseim tehát nem voltak újak számára.

Egyébként sem nevezném ismeretlennek az igazgatóság ajánlásában szereplő célokat és feladatokat — kapom a választ Kovács Ferencnéől, hiszen éppen ilyen irányú eddigi törekvéseinknek köszönhetően mostanáig elért sikereinket is.

— Nézzük pontonként!

A kulturális szolgáltatásért hirdet mozgalmat az igazgatóság. Az az érzésem, hogy eddig sem kellett szégyenkez-nünk. Arról nem tudok, hogy indokolt panasz merült volna fel munkánk ellen az utóbbi években, viszont van a bíróságunkban egy levél, amelynek írója „Arankának és Évának” megköszönte készséges segítségét. A dolgozóknak ilyen megnevezése nyilvánvalóan nem rideg, fennsőbbes fogadtatás viszonzása.

Persze szó sincs arról, hogy az ismeretlenség kapui mögé akarnánk zárkózni. Sőt, őszinte örömmel csatlakozunk az „Add a neved a munkád-

hoz!” mozgalomhoz. Attól nem kell tartanunk, hogy a közönség a nevünket panaszok bejegyzéséhez használja fel.

Ami a szakképzettséget illeti — veszi át a szót az osztályvezető — a nyomasztó létszámihiány ellenére is kedvező. Egyetlen fiatal brigádtag kivételével — aki a tanfolyamra való beiskolázás lezárta után került a hivatalhoz — mindannyian rendelkeznek az előírt szakképzettséssel.

— Hogyan állnak a hét végi szolgálatok?

Az átváltás zökkenőmentes volt. Eddigi tapasztalataink szerint a takarékszövetkezeti munkahely nem bonyolítja le nagy forgalmat, annál nagyobb a pénzfelvetők. Gondolko-dunk a megterhelés kiegyen-lítésének módján.

Ami pedig a több munkakör elszájtását és ezáltal a munkaszervezés könnyítését illeti, erre azt mondhatjuk, hogy ez a brigád vállalásai között évek óta fontos tétel, szinte valamennyien el tudjuk látni — a főpénztári feladatokon kívül — a felvételi osztály valamennyi munkakörét.

Az ajánlások a technikai felszereltségnek és a berendezések műszaki állapotának a javítását is említik. Mit tudnak ebben tenni vagy javasolni?

Tenni nem sokat, legfőlebb azt, hogy kezelési és irodagépeinket gondosan kezeljük, rendeltetésszerűen használjuk. A géppark kiegészítésére viszont bankjegykötőgépek beszerzését javasoljuk. Sőt jó lenne — bár a berendezés bizonyára drága —, ha automatikusan díjazó mérlegeket kapnánk. Ez a szerkezet nemcsak a munkát

könnyítené, hanem segítené a díjhiányok kiküszöbölését is.

Brigádvétel azonban nemcsak a munkahelyen bonyolódik le, viszont a jó közösségi légkört kialakító programok végsősoron kihatnak a szolgáltatás minőségére is. A beszélgetés folyamán a társaság tagjai egymástól vették át a szót. Ki kirándulásokról, a Tájak-korok—múzeumok mozgalomban szerzett 4 aranyfokozatról, ki a III. kerületi tanács házigazdájának szolgálatában való részvételről tett említést, a naplővezető pedig a tagság elsősegélynyújtási képzéséről, az ennek révén bel- és külföldi egészségügyi szervezetekkel kialakított kapcsolataikról számolt be. Megtudtam, hogy tagjai a Széchenyi brigádok országos szervezetének (194 bejegyzett résztvevője van), s ennek kapcsán megállapodást kötöttek a nagycenki múzeummal leletmentési munkálatoakra, illetve rendezvények szervezésére.

Az az érzésem, még fogunk hallani a 62-es postahivatal Széchenyi brigádjáról. Ismerkedjünk hát meg a brigádvezető után a tagokkal is! Ime a névsor: dr. Asztalos Mártonné, Barta Tamásné, Domonkos Elek, Dukorm Józsefné, Fekete Jánosné, Kósa Zoltánné, Kozma Tamásné, Lakatos Lajosné, Péntek Andrásné, dr. Pintér Lászlóné, Szántó Sándorné és végül az egyetlen férfi, a naplővezető, Szabó Géza. Az elismerésen azonban megosztottnak a gyes-en levő társaikkal is; nevezük meg őket: Atalai Józsefné, Koryn Józsefné és Tandari Józsefné. Sok sikert kívánunk.

Benda István

A remény joga

Vannak divatos témák és újra meg újra visszatérők az egyes országok (így természetesen Magyarország) nemzeti filmtörténetében. Ha emlékeztünk „visszalapozunk”, például egész sorát hozhatjuk erre fel. Volt idő, amikor a munkássors, az új és a régi szemlélet összeütközése falvaikban, a nemzeti példaképek ápolása foglalkoztatta kor-szakosan a rendezőket. Napjainkban mintegy természetes visszahatásként arra, hogy hosszú időn át hallgattunk róla, 1956 és a személyi kultusz időszakára áll az érdeklődés középpontjában.

Kézdi Kovács Zsoltot — korántsem megrovásképpen — nem a múlt érdekli, hanem a jelen (s mert forgatókönyvének középpontjában egy gyermek sorsa áll), bátran mondhatjuk: a jövő. A remény joga azonban nemcsak az ő drámája, hanem az őt körülvevő felnőttek. A széthullt családé, amelyben az apa a Német Szövetségi Köztársaságban él, Edit, az anya (szíve szavára hallgatva) hazatér ugyan, de nem az az ember, akire azt mondjuk, hogy igazi hátrországa hozzátartozóinak, s végül ott van Magda, a bírónő, aki maga az erkölcsi világrend — már foglalkozásánál is fogva —, de mégsem képes megoldani saját magánéletének problémáit.

A szűkszavú történet nagyobbára egyetlen színhelyen, egy villában bonyolódik, s ez a zártság már önmagában bizonyos mértékig meghatározza a légkört. Valami baljós titok lebeg a máskülönben idillinek ható épület körül. A tizenéves Tamás tanú is, áldozat is és olyan tükör, amelyben mindenki és minden visszatükröződik. Ő talán a legmagányosabb.

A ház éjszakánként titokzatos zajokkal tel. A megszólaló telefon sem e világi. Hangjában fenyegetés, számonkérés cseng. A nagypapa ennek válik áldozatává. S a halottat Tamás fedezi fel, és segítséget is tá-

volból (interurbán) kér, az apjától. Más szóval, bár itt él Magyarországon, emlékeiben mégis az idegenhez kötődik. Ennek ellenére, amikor apja váratlanul rátör és magával akarja vinni külföldre, nem vállalja a kalandot. Igaz, ad-digra már a szomszédos villa kis balettnövényédekében megtalálja a maga társaságát.

A múlt, ha nem is kopog az ablakon, de újra meg újra felbukkan. Külön bravúr az, hogy az egyik jelenet során a régi családi fényképeken, újságvágásokban, használati tárgyakban, ruhákban, hanglemezen megelevenedik a zárt szobában megpaluló történelem, amelyen diadalmasan gáznak keresztül az oda besza-baduló gyerekek.

Kettős tükör a film, hiszen nemcsak Tamás a tanúja a felnőttek sorsának, így például a végül megtévelyedő hajdani rendőr, Pittkő bosszúhadjáratának, hanem mi is az ő sorsa alakulásának, amely a magányból a remény jogán az új családba és a közösségbe vezet.

Kézdi Kovács Zsolt biztos kézzel, árnyalt pszichológiával eleveníti meg saját forgatókönyvét, különös gondot fordítva a cselekménysor légkörének megteremtésére. Zsom-bolyai János — operatorként — fényével, árnyaival nagymértékben hozzájárult ehhez.

A szereplőgárda jó együttest alkot. Varga Miklós (Tamás szerepében) elhiteget erővel formázza meg az érzékeny lelkű tinédzsert. Bánsági Ildikó (az anya) szerelensége remek lelenpontja a vendégművész, a finn Maja Isda Turca (Magda) „rendszer és szabály” lényé-nek. Szabó László Pittkőja hiteles kórájz. Örömmel láttuk nagyapaként a kitűnő debreceni Novák Istvánt és Monori Lili remek epizódjelenetét a bíróságon. Jó volt Magda szerelmeként Szilágyi Tibor.

A film a pécsi filmszemle után, április elején kerül a közönség elé.

Abel Péter

4.2.6.

A munkaviszony szünetelésének időtartama alatt a dolgozót a törzsgárdatag jogai és a törzsgárdajutalom nem illetik meg, tagsági idejét a szabályzat 1.2. pontja szerint csökkenteni kell.

4.2.7.

Ha a dolgozó a törzsgárdajutalomra való jogosultság megszerzése után meghal, a törzsgárdajutalmat — mint a postával szembeni munkabér jellegű követelést — az örökösöknek ki kell fizetni.

A következő magasabb összegű törzsgárdajutalom illeti meg az örököst abban az esetben,

ha a törzsgárdatag elhalálozásáig az előző törzsgárdafokozathoz tartozó törzsgárdaidő betöltését követően a várakozási idő fele (2,5 év) eltelt.

A törzsgárdajutalmat az elhalálozást követően (nem a következő évben) ki kell fizetni.

4.2.8.

A kifizetés évében a kifizetés időpontjáig történt postán belüli munkahely-változtatás

esetében a törzsgárdatag esetleges egyösszegű jutalmát az előző postaszerv folyósítja.

4.2.9.

A nyugdíj szünetelése nélkül foglalkoztatott törzsgárdatagot — a főfoglalkozású törzsgárdatagokkal azonosan —

csak a forduló év betöltését követő évben lehet törzsgárdajutalomban részesíteni.

5. Eljárási és zárórendelkezések

5.1. Nyilvántartás

A törzsgárdatagságot a posta-vezérigazgató 1075/1981. Vig. számú utasításával elrendelt, a népgazdasággal egységes munkaügyi nyilvántartó lapon, a 71. számú mezőben kell előjegyezni.

5.2. Ünnepeles átadás

A törzsgárdajelvényeket minden évben ünnepeles kezek között kell átadni. Az arany fokozatú törzsgárdajel-

vényt a közép fokú postaszerv április 4-i ünnepségén kell átadni.

5.3. Hatályba lépés

A posta módosított törzsgárdaszabályzatának hatályba lépésével egyidejűleg az 1977.

január 1-vel bevezetett törzsgárdaszabályzat hatályát veszti.

Csáki Lászlóné s. k.

a Postások Szakszervezetének főtitkára

Tóth Illés s. k.

posta-vezérigazgató

A MAGYAR POSTA TÖRZSGÁRDASZABÁLYZATA

A postai és távközlési tevékenységet ellátó és hosszú szolgálati idővel rendelkező dolgozók fokozott anyagi és erkölcsi elismerése céljából a Magyar Posta vezérigazgatója és a Postások Szakszervezete — az 1021/1980. (VII. 10.) Mt. h.—SZOT együttes határozatában foglalt irányelvek alapján — 1982. január 1-vel az alábbi módosított

törzsgárdaszabályzatot

adja ki.

1. A törzsgárdatagság feltételei

A Magyar Posta törzsgárdájának tagja lehet az a főfoglalkozású dolgozó, aki

— 5 évi, törzsgárdatagság szempontjából figyelembe vehető szolgálati idővel rendelkezik,

— nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt,

— a szabályzat 1.4. pontjában meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.

A főfoglalkozású dolgozókkal azonosan kell elbírálni a postaszerveknél működő társadalmi

szervek függetlenített tisztviselőit, továbbá az 1977. január 1. után nyugállományba vonult törzsgárdatagot, ha a nyugdíj szüneteltetése nélkül dolgozik.

Azt a dolgozót, aki a törzsgárdatagság feltételeinek megfelelő, a munkáltatói jogokat gyakorló postaszerv vezetője és az illetékes szakszervezeti bizottság együttesen törzsgárdataggá nyilvánítja, a bizalmi csoport előzetes véleménye alapján.

1.1. Beszámítható szolgálati idő

— A törzsgárdatagság szempontjából szolgálati időnek tekintendő:

— a postánál folyamatosan, megszakítás nélkül munkaviszonyban töltött idő,

— előző postai munkaviszony újbóli alkalmazás esetén csak újabb 5 évi folyamatos postai munkaviszony eltelté után számítható be,

— átszervezés útján a postához került híradástechnikai szerveknél (Dial, Elliwest Priteg, MATART, VÁV), valamint a hírlapterjesztési szervektől 1951. április 1-ig áthelyezett dolgozóknál az e szerveknél eltöltött idő,

— a postai szakember-utánpótlás előmozdítására a postától szakközépiskolába, illetve szakmunkástanulói-intézetbe tanárrnak, vagy oktatónak áthelyezett, s onnan visszahelyezett dolgozó esetében a szakközépiskolánál, illetve a szakmunkásképző intézetnél eltöltött idő,

— az 1967. január 1. előtt a gyermek 3 éves koráig a gyermek ápolása, gondozása céljából illetmény nélküli szabadságon töltött idő,

— a 10/1974. (IV. 14.) MüM számú rendelet alapján azoknak a szakmunkásoknak, akik felsőoktatási intézmények nappali tagozatán tanulmányokat folytatnak, munkaviszonyuk szünetelésének ideje,

— tervszerű (szervezett) munkaerő-átcsoportosítással áthelyezett dolgozónál megelőző (az áthelyezéssel összehangolt) munkaviszonyának időtartama.

— A postától társadalmi szervekhez, fegyveres erőkhöz és testületekhez, a KPM-hez, az OT-hoz, a MüM-höz, a PM-hez áthelyezett és onnan közvetlenül visszahelyezett dolgozó munkaviszonyát,

— a postától rokkantsági vagy öregségi nyugállományba helyezett és a nyugállományból közvetlenül a postára aktív szolgálatra visszatérő dolgozók nyugdíjazás előtti postai munkaviszonyát — a nyugállományban töltött idő kiejtésével — folyamatosnak kell tekinteni.

Ugyancsak szolgálati időnek számít az 5/1967. (X. 8.) MüM sz. rendelet 10/A paragrafusa szerint munkaviszonynak elismert katonai szolgálati idő, ha a dolgozó a postától vonult be katonai szolgálatra és leszereklését követően a munkaügyi miniszteri rendeletben előírt időn belül postai munkaviszonyát folytatta, valamint

— azoknál a foglalkoztatott nyugdíjasoknál, akik mint törzsgárdatagok vonultak nyugdíjba (1977. január 1. után), az évenként ledolgozott órákból teljes évre átszámított idő.

1.2. Be nem számítható idő

A munkaviszonyban töltött időt csökkenteni kell

— a megszakítás nélkül 30

napot meghaladó fizetés nélküli szabadság miatti munkaviszony-szünetelés idejével (ki-

véve, ha jogszabály a munkaviszonyban töltött idő számítása szempontjából ennek az időnek a figyelembevételét rendelte el, pl.: gyes, a tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozó házastársának munkaviszonya a Minisztertanács 36/

1974. [IX. 29.] sz. rendelete értelmében stb.),

— a szabadságvesztés-büntetés,

— a javító-nevelő munka,

— a tanulmányi szerződés alapján folytatott iskolai képzés időtartamával [17/1979. (XII. 1.) MüM sz. rendelet 11 paragrafus].

1.3. A jutalom folyósításának szünetelése

A törzsgárdatagság szempontjából figyelembe vett időt nem szakítja meg, de a törzsgárda-jutalom folyósítása szünetel,

— a tényleges katonai szolgálati idő alatt,

— ha a törzsgárdatagot állásától felfüggesztették.

1.4. A törzsgárdatagság további feltételei

— a munkaviszonyból eredő kötelezettségek lelkiismeretes és pontos teljesítése,

— a példamutató magatartás,

— a munkafegyelem önkéntes megtartása,

— a közösségi munkában való tevékeny részvétel,

— a munkatársakkal való jó kapcsolat.

2. A törzsgárdatagság megszűnése

A törzsgárdatagság megszűnik:

— a postai munkaviszony megszűnésével,

— kizárással.

2.1. A kizárás esetei

2.1.1.

Ki kell zárni a törzsgárdatagok sorából azt a dolgozót, akivel szemben súlyos, jogerős fegyelmi büntetést szabtak ki:

— áthelyezés büntetés esetében 3 évre,

— egyéb súlyos fegyelmi büntetés esetében 2 évre.

2.1.2.

Kizárható a törzsgárdából az a dolgozó, akinek magatartása az 1.4 és a 3.2 pontban foglaltak szempontjából kifogás alá esik, és emiatt a törzsgárdatagságra méltatlanná vált.

A kizárás lehet határozott, vagy határozatlan idejű. A határozott idejű kizárás esetén a legkisebb időtartam egy év.

A törzsgárdából való kizárást kezdeményezheti

— a szakvezető,

— társadalmi szerv,

— a munkahelyi kollektíva.

A törzsgárdából való kizárásról a munkáltatói jogokat gyakorló vezető és az illetékes szakszervezeti bizottság — a bizalmi csoport előzetes véleménye alapján — együttesen határoz.

2.2. Értesítés a kizárásról

2.2.1.

A fegyelmi büntetés következményeként a törzsgárdatagok sorából kizárt dolgozót a

munkáltatói jogokat gyakorló vezető erről írásban köteles értesíteni.

2.2.2.

A szabályzat 2.1.2. pontja alapján a törzsgárdatagok sorából kizárt dolgozót, a kizárás okainak részletes indoklásával, írásban kell értesíteni az együttes határozat meghozatalától számított 30 napon belül.

Az értesítést a munkáltatói jogokat gyakorló vezető és az illetékes szakszervezeti szerv titkára írja alá.

2.3. Jogorvoslat

Ha a dolgozó a felvétellel vagy a szabályzat 2.1.2. pontja szerint hozott kizárással nem ért egyet, az alapszervezet ösz-szevont taggyűlésétől, illetve a bizalmiak testületétől kérheti a részéről sérelmesnek talált döntés felülvizsgálását. A benyújtott kérelemnek halasztó hatálya van.

A kérelmet a kizáró értesítés kézhezvételétől számított 15

napon belül a kizáró határozatot hozó, munkáltatói jogokat gyakorló vezetőnél kell benyújtani. A kérelmet az alapszervezet soron következő ösz-szevont taggyűlése, illetve a bizalmiak testületi ülése köteles megtárgyalni és döntést hozni. Ennek döntése végleges, munkaügyi vita nem kezdeményezhető.

2.4. Újrafelvétel

2.4.1.

A 2.1.2. pont alapján határozatlan időre kizárt dolgozó a kizárását követő 2 év után a munkáltatói jogokat gyakorló vezetőnél újrafelvételi kérelmet nyújthat be. A kérelmet a szakszervezeti bizottság a következő ülésén köteles megtárgyalni és döntést hozni, de elő-

zetesen ki kell kérni a bizalmi csoport véleményét.

A döntés alapján a dolgozót az elutasításról, illetve a törzsgárdataggá nyilvánításról a munkáltatói jogokat gyakorló vezető és az illetékes szakszervezeti szerv titkára együttesen értesíti.

2.4.2.

A kizárás idejének letelte után, illetve az újrafelvételt követően a dolgozó törzsgárda-

tagsága folyamatos marad úgy, hogy a kizárás időtartama nem számít törzsgárdaidőnek.

3. A törzsgárdatagok jogai és kötelességei

3.1. Jogai

A törzsgárda tagjait — egyenlő feltételek esetében — előnyben kell részesíteni a többi dolgozóval szemben

- jutalmazásnál,
- béremelésnél,
- kitüntetésre javaslattevésnél,
- jutalomünnepségnél,
- lakások elosztásánál, lakásépítési akcióban nyújtott segítségénél,
- középiskolai, főiskolai, egyetemi felvételi javaslatoknál,
- gyermek részére tanulmányi ösztöndíj adományozásánál, bölcsődei, óvodai felvételnél, szakmunkástanuló- és szakközépiskolai felvételnél.

A 20 év, vagy azt meghaladó

törzsgárdatagság szempontjából elismert munkaviszonnyal rendelkező törzsgárdatag munkaviszonyának felmondásához — a fegyelmi eljárások kivételével — a szakszervezet illetékes szervének előzetes egyetértése szükséges.

A 35 év (nőknél 30), vagy azt meghaladó, törzsgárdatagság szempontjából elismert munkaviszonnyal rendelkező törzsgárdatagot nyugdíjazáskor a kollektív szerződésben meghatározott felmondási idő teljes tartamára a munka alól mentesíteni kell.

A postától nyugállományba vonult volt törzsgárdatagokat nyugdíjas-foglalkoztatásnál előnyben kell részesíteni.

3.2. Kötelességei

A törzsgárdatag kötelességeit öntudatosan teljesíti:

- példát mutat a munkában, a szolgáltatások színvonalas ellátásában,
- a szocialista együttélés szabályainak megtartásában,
- törekszik saját és dolgozótársai szaktudásának, politi-

kai és általános műveltségének gyarapítására,

- elősegíti az új dolgozók munkahelyi beilleszkedését,
- megértéssel és türelemmel foglalkozik a fiatalokkal a szakma és a posta megszerettetése végett,
- védi a társadalmi tulajdont.

4. A törzsgárdatagok anyagi és erkölcsi elismerése

4.1. Törzsgárdajelvény

4.1.1.

A törzsgárda tagjait — a törzsgárdaidő betöltését követő évben — a következő jelvényes kitüntetésben kell részesíteni:

5 betöltött törzsgárdaév esetén bronz (5 év megjelöléssel),
10 betöltött törzsgárdaév esetén bronz (10 év megjelöléssel),
20 betöltött törzsgárdaév esetén ezüst (20 év megjelöléssel),
30 betöltött törzsgárdaév esetén arany (30 év megjelöléssel),
40 betöltött törzsgárdaév esetén arany (40 év megjelöléssel),
50 betöltött törzsgárdaév esetén arany (50 év megjelöléssel).

4.1.2.

A törzsgárda tagját a törzsgárdajelvény adományozásával egyidőben annak viselésé-

re jogosító igazolvánnyal is el kell látni.

4.2. Törzsgárdajutalom

4.2.1.

A törzsgárda tagját — a törzsgárdaidő betöltését követő évben — az alábbi jutalom illeti meg:

5 betöltött törzsgárdaév esetén 1000,
10 betöltött törzsgárdaév esetén 2000,
15 betöltött törzsgárdaév esetén 2500,
20 betöltött törzsgárdaév esetén 3000,

25 betöltött törzsgárdaév esetén 4000,
30 betöltött törzsgárdaév esetén 5000,
35 betöltött törzsgárdaév esetén 6500,
40 betöltött törzsgárdaév esetén 8000,
45 betöltött törzsgárdaév esetén 8000,
50 betöltött törzsgárdaév esetén 8000 forint.

4.2.2.

A gyermekgondozási segélyen levő anyák részére a törzsgárdajutalmat az esedé-

kesség időpontjában kell folyósítani.

4.2.3.

A nyugállományba vonuló törzsgárdatagot a nyugdíjazás időpontjában a következő, magasabb összegű törzsgárdajutalomban kell részesíteni, ha a várakozási idő fele (2,5 év) eltelt. A várakozási időt a betöltött időpontjától kell számítani.

Azok a nődolgozók, akik 30 éves törzsgárdatagság után nyugállományba vonulnak, igényjogosultság esetén a legmagasabb összegű törzsgárdajutalomban részesülnek. (A szükséges törzsgárdaévek száma 32,5 év.)

4.2.4.

A sorkatonai szolgálatból visszatérő törzsgárdatagot, ha távollétében a 4.2.1. pont szerinti törzsgárdajutalomra joga-

sulttá vált, munkába állásakor megilleti az elmaradt törzsgárdajelvény és -jutalom.

4.2.5.

A főfoglalkozású részmun-

kaidós dolgozókat az anyagi elismerés az óraelfoglaltság arányában illeti meg.

Számvetés és tervek

FORDÍTSUK MEG a sorrendet! Beszéljünk előbb arról, hogy mit szeretne tenni az idén a Szegedi Postás Képzőművész Kör! Először is bővíteni szeretne, növelni taglétszámát. Ezért soraiba várja a Szegedi Postaigazgatóság területéről mindazokat a postás dolgozókat, nyugdíjasokat és családtagjait, akik a grafikát, a festészetet, a szobrászatot vagy a képzőművészetet egyéb ágát művelik. Mivel a kör jelenlegi tagjainak mindössze egyharmada vidéki, az ő képviselőit szeretné erősíteni. Várja tehát írásos jelentkezésüket a kört fenntartó és működtető Szegedi Postás Művelődési Ház címére (Szeged, József Attila sugárút 42., 6723).

S most kedvcsinálónak elmondjuk, hova szól a meghívás. A cím megvan, de ki fogadja az érdeklődőt? Egy alig öt éve alakult, jelenleg 16 tagú lelkes társaság, amely már e néhány esztendő alatt is számos jelentős sikert ért el. Bár a Postás Dolgozó többször is számot adott a kör munkájáról, most — még ha ismétlünk is — beszámolunk a jelentősebb eseményekről.

Az első fontosabb szereplés az 1978-ban a budapesti Postás Művelődési Központban tartott önálló kiállítás volt. Ezt azonban megelőzte néhány szegedi, valamint más helységeken rendezett bemutató.

A kör legnagyobb sikere az volt, hogy tagjainak válogatott műveit a postás képzőművészek első országos kiállításán is bemutatták, sőt nem is csak Budapesten, hanem a területi postaigazgatóságok székhelyein is. Az kiállításra való részvétel igazi jelentőségét az adta meg, hogy az itt bemutatott alkotások az olasz postás képzőművészekkel kötött megállapodás alapján 1980 tavaszán Rómát is megjárta, s ott is nagy sikert arattak. A szegedieket méltán büszkeség töltötte el, hiszen öt alkotójuk festményei a kiállítási anyagnak csaknem felét tették ki.

Nem feledkezhetünk el ismertetőnkben a Szabadkai Munkás Egyetemmel 1979-ben létrejött egyezményről sem, amelynek értelmében a két kör cserekiállításokon mutatja be alkotásait. Tavaly és két évvel korábban a szegediek vitték el műveiket testvérvárosukba, Szabadkára, ottani barátaink pedig tavaly előtt mutatkoztak be a szegedi közönség előtt. A tervek szerint májusban újból házilagdaként üdvözöljük a szabadkai képzőművészeket.

A kör tagjai még ezenkívül is újabb terveket szőnek. Egy-egy amatőr művész alkotásából kamarakiállításokat szándékoznak rendezni, nemcsak

Szegeden, hanem többfelé az igazgatóság területén.

Bizunk abban, hogy felhívásunk eléri célját, s újabb amatőr képzőművészek kapcsolódnak be a kör munkájába, feléldítve a postás amatőrképzőművész-mozgalmat.

Vámos László

EGY MŰVELŐDÉSI HÁZ programját úgy kialakítani, hogy a közművelődési céloknak megfelelően, emellett a dolgozók sokrétű igényeihez igazodjon, nem könnyű feladat. De hát hozzá kell fogni, s máris kiderül, hogy mi mindenre alkalmas egy ilyen intézmény. Szervezés kérdése, s otthonukká válhat taggyűléseknek, pártnapoknak, szakszervezeti és KISZ-rendezvényeknek, politikai oktatásnak és szaktanfolyamoknak. És akkor még egyáltalán nem szorulnak ki az ugyancsak látogatott tudományos, irodalmi és művészeti előadások. Olyannyira nem, hogy ezeket még fejleszteni is tudtuk a helybeli művelődési intézményekkel kialakított és egyre szorosabbra fűzött együttműködés révén. Példá erre a Móríz Zsigmond Színházzal létrehozott kapcsolatot, amelyet immár szocialista szerződésben is rögzítettünk.

Az új év a művelődési ház elé is új követelményeket állított. Gondolni kellett az ötnapos munkahét révén meghosszabbodott szabad idő hasznos eltöltésének elősegítésére. Ezt szolgálják a már régebben működő klubok mellé felsorakozó újabbak. Megalakult például a szocialista brigádok tagjainak klubja. Találkoztak a művelődési házban hétvégeken tartja, megbeszéléseit összekapcsolva tudatformáló és szórakoztató műsorokkal. Számítottak emellett a nyíregyházi postások a tavasz közeledtével, majd a nyár eljövételével, s a szép hosszú napok kellemes és egészséges eltöltésének előmozdítására természetbarát kört is szerveztek.

Nem hanyagolja el azonban a ház vezetősége a hagyományos, nagyközönséget vonzó bevált műsorokat sem. Még nem telt el egy negyedév, s máris két jeles eseményről adhatunk számot. A korábbi rendezvényekhez hasonló sikere volt most is a Magyarországi című politikai hetilap szerkesztősége által tartott fórumnak, s nem csökkent a népszerűsége a farsangi bálnak sem. Nem véletlenül, a zenés, táncos mulatság hangulatát ugyancsak fokozta a Móríz Zsigmond Színház művészeinek kabaréműsora.

Horváth Ferenc

Tájak, korok, múzeumok

Tájak, korok, múzeumok — ugye ismerősen hangzik e három szó azok füleiben, akik érdeklődnek hazánk természeti értékei, műemlékei, múzeumi iránt. Az országos szervező bizottság 5 évvel ezelőtt hirdette meg e mozgalmat, amely elsősorban a meglevő közművelődési intézményrendszerre épített.

A Budapesti Távbeszélő Igazgatóság az elmúlt évben csatlakozott e népszerű mozgalomhoz. Februárban értékeltük a részt vevő szocialista brigádokat és ünnepélyes eredményhirdetésen a legjobb csapatoknak könyvtulajdonokat, színházjegyeket adtunk át. A Tájak, Korok, Múzeumok Országos Szervező Bizottsága részéről Dékai István 8 brigádot 1 évre szóló ingyenes belépővel jutalmazott. Az összejövetelt jó hangulatú vetélkedő zárta le, melynek során a résztvevőknek képekről történelmi emlékekről, festményekről kellett felismerniük.

A találkozók végén a vetélkedő szervezőivel és brigádokkal ültünk le beszélgetni, hogy mondják el tapasztalataikat, élményeiket. Először dr. Szarka György tszb-titkárt kérdeztem:

— Hogyan kezdődött?

— Az igazgatóság területi szakszervezeti bizottsága minden évben meghirdeti a szocialista brigádok vetélkedőjét, tehát már vannak tapasztalataink a szervezésben. Mindig új és új formákat keresünk, hogy a művelődés, szórakozás

és az egészséges életmód a dolgozók mindennapjainak szerves részévé váljon.

— A Tájak, Korok, Múzeumok 3 éves vetélkedőnek terveztük, s a részt vevő brigádokat évenként értékeltük és jutalmaztuk. A benevezett 50 brigádnak eljuttattuk a TKM kiadványait (Magyarország látogatható természetvédelmi területei, műemlékei, múzeumai, Magyarország térképe, részvételi lap). A vetélkedőbe bármikor be lehet kapcsolódni. Különösen jelentős a Tájak, Korok, Múzeumok szerepe napjainkban, amikor az 5 napos munkahét bevezetésével több szabad idejük van a dolgozóknak. A mi célunk és feladatunk az, hogy ösztönözzük őket a szabad idő hasznos, tartalmas, kulturált eltöltésére. Egyre többen ismerjük meg hazánk természetvédelmi területeit, műemlékeit, városait, múzeumait.

Az első év értékelése alapján kiemelkedő eredményt ért el a Posta Alközponti Üzem Bell szocialista brigádjá. Vezetőjét, Világos Ferencet kérem, hogy mutassa be a brigád.

— 1962 februárjában, tehát éppen 20 éve alakultunk. A brigád tagjai műszeresek, akik jelfogók felújításával, tekeréssel foglalkoznak. 4 alkalommal részesültünk pénz-

A TUDÁS FORRÁSA A KÖNYV

A szakszervezeti könyvtárhálózat tapasztalatai

A szakszervezetek ma is az olvasást tekintik a művelődés egyik fő eszközének, ennek megfelelően a könyvtárakat a kulturális munka alapvető intézményének. Szakszervezetünk is állandóan figyelemmel kíséri könyvtáraink életét, így az elnökség februári ülésének napirendjén is szerepelt a postai szakszervezeti könyvtárhálózat helyzetéről készült tájékoztató jelentés. Most itt röviden az általános jellemző tapasztalatokat — jókat és kevésbé jókat — ismertetjük.

A postán összesen 113 szakszervezeti könyvtár működik. Ezek három típusba sorolhatók: Van 1 központi könyvtár, a Postások Szakszervezetének Központi Könyvtára, mely Budapesten működik; 7 önálló könyvtár, melyek a nagyobb budapesti postaszervezeteknél találhatók, ezenkívül — Budapesten és vidéken — 105 letéti könyvtár tartozik a hálózathoz.

Elhelyezési gondok

A letéti könyvtárak száma indokolja, hogy elsősorban a náluk szerzett tapasztalatokat ismertetessük. E könyvtárak működési körülményeit vizsgálva azt tapasztalhatjuk, hogy a könyvtárak elhelyezése okozza a legnagyobb gondot. A legtöbb könyvtár más célt szolgáló helyiségben (kulturterem, párt-, illetve szakszervezeti szoba, iroda, ebédlő, öltöző stb.) működik. Önálló helyiséggel csak 12 könyvtár rendelkezik. A legnehezebb az, ha a folyosón, egy lezárt gardrób-szekrény képei a könyvtár. Sajnos, ilyen 10 esetben találkozhatunk. Ez az elhelyezés hátráltatja a könyvtár működését; nem is várható el igazi könyvtári munka. Irreális lenne azt a célt kitűzni, hogy könyvtárainknak biztosítsunk önálló helyiséget. De a lehetőségeken belül minden munkahelyen arra kell törekedni, hogy könyvnyen megközelíthető, feltűnő helyen, üveges könyvszekrényben helyezték el a letéti állományt. Több helyen, például Debrecenben, Sopronban, a szekrényeket üvegesre cserélik, s így áttekinthető lesz a könyvvállomány, lehet belőle válogatni, böngészni.

Nem minden a kínálat

A könyvvállomány a nagyságát tekintve — a SZOT előírásait figyelembe véve: dolgo-

zónként 2 kötet — általában megfelel a normáknak, sőt sok esetben másfél-kétszeresét is kiteszi. Általában 200—800 kötet között változik az állomány nagysága, de a legkisebb állomány 50, a legnagyobb pedig 4000 kötetes. Az adatokból látható, hogy a könyvtárakban elhelyezett könyvek mennyisége — néhány kivételtől eltekintve — nem túl nagy, ezért fontos az állomány gyarapítása. A cserék gyakorisága az évi egy alkalomtól nyolc alkalomig váltakozik. A lebonyolított könyvcserék száma elsősorban a könyvtárostól, annak szorgalmától függ, hogy mennyire viseli gondját, mekkora figyelmet fordít a könyv-állomány felrészítésére.

A könyvtár látogatottsága azonban nemcsak a kínálaton múlik. Sok helyen még az alapvető figyelemfelkeltés is hiányzik: például nincs kifüggesztve, hogy hol és mikor működik a könyvtár. Ha végiggondoljuk, hogy egy posta-szervezettel feljutunk a harmadik emeletre, és semmi utalás nincs arra, hogy ott könyvtár működik, akkor honnan tudják azt az ott dolgozók?

A folyosón levő gardrób-szekrényben elhelyezett könyvek önmagukat nem tudják kínálni, s az érdeklődők honnan szerezhetnék tudomást arról, hogy milyen új könyvek vannak, ha az új kötetekről nem kapnak tájékoztatást, a könyvtáros nem ajánlja azokat? S vajon hogyan kölcsönöz, tevékenykedik az a könyvtáros, akinek könyvszekrényét kinyitva a más könyvtárakból hiányzó legolvasottabb, legkeresettebb könyvek tűnnek rögtön szembe. E kérdések felfelejtésével jutunk el arra a megállapításra, hogy nagyon sok függ a könyvtárak elhelyezésétől, működési feltételeitől, de a meghatározó tényező ma-

ga a könyvtáros személye s az általa végzett munka.

Ezért a könyvtáros személyének kiválasztása nagy körültekintést igényel. Olyan kezdeményező és érdeklődő embernek kell lennie, akit munkahelyén ismernek, és ő is ismeri a felmerülő igényeket, s aki szereti a könyveket. Általános tapasztalat, hogy a könyvtárosok változó és egyre nehezebb körülmények között végzik munkájukat, többnyire a könyv szeretetétől vezéreltetve. Sajnos, körükben is érezhető hatását a munkaerő-vándorlás, így a 105 könyvtáros közül 39 az utóbbi 2 évben kezdte el ez irányú tevékenységét.

Többségben

a brigádtagok

A könyvtárak tartalmi munkáját különböző számadatokkal is jellemezhetjük. Így 1980-ban a beiratkozott dolgozók száma 8622, a postás dolgozók 15 százaléka, a könyvtárt látogatók száma 62 194, a kölcsönzött kötetek száma 173 134. Ezek az adatok jól mutatják, hogy a dolgozók igénylik a könyvtárak működését. Az olvasók 54 százaléka brigádtag. Általánosan jellemző, hogy elmélyült a kapcsolat a könyvtárak és a szocialista brigádok között. A könyvtárak jó módszerrel segítik a brigádok kulturális tevékenységét, a kulturális vállalatok kialakí-

tását és teljesítését, s igen népszerűek az olvasópályázatok.

Segítség

a könyvtárosokat

A tapasztalatok további részletezése nélkül, melyek volnának a könyvtármunka fejlesztésének lehetőségei? A feladatokról, felelősökről, határidőkről, az elnökségi tájékoztató útján az alapszervezetek részletes tájékoztatást kapnak. Itt külön csak hangsúlyozni szeretnénk: ahhoz, hogy a könyvtári tevékenység színvonala emelkedjék, hogy a könyvtárak valóban a munkahelyi művelődés alapjai legyenek, a helyi szakmai és szakszervezeti vezetők, valamint a könyvtáros tevékenységére, akaratára van szükség, hogy a nehézségek, a gondok felszínre kerüljenek és megoldódjanak.

A gazdasági vezetők segítségével, hogy a könyvtárak körülményei javuljanak. Az szb-titkárok, a kultúrfelelősök tevékenységük rendszeres feladatuknak a könyvtárak munkájának figyelemmel kísérését, segítségét. Adjanak több tájékoztatást a könyvtárosok az időszaki feladatokról, és vonják őket jobban be a mozgalmi munkába. A könyvtárosok pedig könyvajánlásaikkal és egész tevékenységükkel segítsék elő, hogy minél több postás dolgozó szeresse meg a könyvet, az olvasást, váljék kulturális tevékenységét, a kulturális vállalatok kialakí-

vezetke Ferencé

„Debrecenbe kéne menni...”

Kirándulások postásvonattal

Több mint húsz esztendő telt el az első postásvonat indítása óta, és ezek a vonatok évről évre népszerűbbek lettek. Céljuk az volt, és ma is az, hogy a postás dolgozók és nyugdíjasok családtagjaikkal együtt megismerhessék hazánk nevezetes városait, azok múltját, fejlődését, műemlékeit és szociális létesítményeit.

Felkerestük Sopront, Győrt, Pannónhalmát, Zircet, Porvacsanakot, Veszprémet, Esztergomot, Tatát, Székesfehérvárt, Dunaujvárost, Szekszárdot, Pécsét, Salgótarjánt, Gyöngyöst, Egert, Miskolcot, Tokajt, Szolnokot, Kecskemétet, Szegedet, Gyulát, valamint a Balaton mellett Balatonalmádit, Sifókot, Balatonfüredet és a boráról híres Badacsonyt.

Debrecenben eddig nem voltunk. Ezért a Természettudományi Társadalmi Bizottság úgy gondolta, hogy „Debrecenbe kéne menni...” Reméljük, hogy dolgozók és nyugdíjasok örömmel veszik javaslatunkat, és szívesen részt vesznek debreceni kirándulásunkon.

Debrecen, hazánk harmadik legnagyobb városa, a nagy magyar Alföld keleti részében, a Hajdúság szívében terül el, roppant kiterjedésű pusztáktól körülvéve. Erdekessége, hogy Európában ez a város fekszik legmesszebb a tenger felől.

„Magyarország és Erdély világhírű lámpása...” mondotta Debrecenről Méliusz Juhász Péter, a nagy reformátor, mintegy négy száz esztendővel ezelőtt. Kossuth Lajos „a magyar szabadság őrvárosának” nevezte a szabadságharc idején tett jó szolgálataiért. Vannak, akik „Kálvinista Róma” nével illetik.

Ahány jelző, annyi találó megállapítás. Mindegyikben akad igazság, és mindegyikben hiányosság is. De az egész, mindent kifejező egyetlen szóval megismertetni lehetetlen. Robert Townson, az 1793-ban erre járt angol utazó a „jellegzetesen pusztai várost” látva ezt írta útinaplójába: „Miféle körülménynek köszönheti létét Debrecen, nem tudom. Megfejtethetetlen, mi bírhatott rá harmincezer ember, hogy olyan vidéket válasszon lakóhelyül, ahol sem forrás, sem folyó, sem tüzeltő, sem építőanyag nincs!” És ilyen mostoha körülmények között is virágzó város született a pusztában.

Tánczos Sándor

